N° 72

Bredasche Courant.

DONDERDAG 8 SEPTEMBER. 1859.

Frankrijk.

PARIJS, den 5den September.

De Keizer heeft bevolen dat de namen der officieren van allen rang, die gedurende den oorlog in Italie gesneuveld zijn, op marmeren platen zullen gegraveerd en dat deze in het museum van Versailles geplaatst zullen worden.

— Keizer *Napoleon* wordt tegen den 25sten dezer maand uit het zuiden des rijks te Parijs terugverwacht, en zal, naar gemeld wordt, spoedig daarna te Cherbourg komen, om de werken in oogenschouw te nemen, welke in die krijgshaven worden aangelegd, ten einde haar volkomen in staat van tegenweer te stellen.

— De Fransche marine zal met eenige gepantserde schepen vermeerderd worden; de aanbouw daarvan is reeds aangevangen; en het aantal dier vaartuigen moet volgens sommige berigten niet minder dan twintig bedragen.

— *Le Pays* deelt als zeker mede dat Koning *Leopold* op zijne terugreis uit Italie een bezoek zal brengen aan Keizer *Napoleon III* te Biarritz. Het gerucht wil dat de Koning alsdan zal vergezeld worden door den Aartshertog *Maximiliaan*. — Prins *Metternich* is van Saint Sauveur alhier teruggekeerd en vertrekt morgen naar Weenen.

— Koning *Victor Emmanuel* heeft jl. Zaturdag audientie verleend aan de deputatie welke hem het besluit der Toskaansche volksvertegenwoordiging tot vereeniging des lands met Piemont kwam overbrengen. Een lid van de deputatie hield eene aanspraak tot Zijne Majesteit, en zeide onder anderen: »Indien Toskane's wensch geene andere strekking had dan om uw gebied te vergrooten, dan zouden wij aan uwe aanneming kunnen twijfelen; maar die wensch is een uitvloeisel van de liefde voor de Italiaansche nationaliteit, en daarom hopen wij dat Uwe Majesteit met het oog op Italie tot de aanneming zal besluiten."

De Koning heeft, naar eene mededeeling van den telegraaf, het volgende geantwoord: »Ik ben zeer gevoelig voor den wensch der vertegenwoordigende vergadering van Toskane. Ik en mijn volk zeggen u daarvoor dank. Die wensch was ons welkom als eene plegtige betuiging van den wil van het Toskaansche volk, hetwelk, de laatste sporen van de heerschappij der buitenlanders uitwisschende, tevens wenscht bij te dragen tot de schepping van een magtig koningrijk dat een bolwerk voor Italie's onafhankelijkheid moet zijn.

»Doch de vergadering heeft gewis begrepen, dat de vervulling van dien wensch niet anders kan geschieden dan door middel der onderhandelingen welke over Italie's aangelegenheden zullen gevoerd worden.

»Steunende op de regten, welke uw wensch mij geeft, zal ik voor uw verlangen pleiten.

»Ik zal Toskane's zaak ondersteunen bij die mogendheden, op welke de vergadering hare hoop vestigt, en vooral bij den grootmoedigen Keizer der Franschen, die zoo veel voor de Italiaansche natie heeft gedaan.

»Ik hoop dat Europa niet weigeren zal in Toskane het werk der wederopbouwing te volbrengen, hetwelk het, onder minder gunstige omstandigheden, in Griekenland, Belgie en de Donau-Vorstendommen volbragt heeft.

»Uw edel land geeft een bewonderenswaardig voorbeeld van gematigdheid en eendragt. Bij deze deugden zult gij die voegen, welke de zege van edele ondernemingen verzekert en alle hinderpalen te boven komt, namelijk de volharding."

Men schijnt in Toskane wel tevreden te zijn met het antwoord van Koning *Victor Emmanuel* op het voorstel tot vereeniging van dat land met Sardinie. Toen men te Florence per telegraaf kennis van dat antwoord had ontvangen, had er eene illuminatie en andere openbare vreugdeblijken van wege de regering en ook van de zijde des publieks plaats; en het gemeentebestuur vaardigde eene proclamatie uit, waarin de vereeniging van Toskane met Piemont als eene schier uitgemaakte zaak werd voorgesteld.

De *Constitutionnel* spreekt over het door Koning *Victor Emmanuel* aan de Toskaansche deputatie gegeven antwoord, en zegt dat de daarin uitgedrukte hoop gehoor zal vinden, daar Engeland, Rusland, Frankrijk, en Duitschland voor de zaak van Italie's onafhankelijkheid gunstig gestemd zijn.

— In het Hertogdom Parma is de volksstemming afgeloopen: er zijn 63,403 stemmen voor de vereeniging met Sardinie, en slechts 506 daartegen uitgebragt.

— Volgens een bij het *Journal des Débats* ontvangen schrijven uit Rome heeft de Fransche gezant, terstond na zijne terugkomst uit Frankrijk, aan het pauselijke gouvernement een voorstel betrekkelijk het bestuur van het in opstand zijnde gedeelte van den Kerkelijken Staat gedaan. Naar dit voorstel zouden de Legatien het afzonderlijke en uit leeken bestaande bestuur, hetwelk zij zich gegeven hebben, behouden, maar onder het oppergezag van den Paus blijven staan; zij zouden den Paus eene jaarlijksche schatting en belastingen even als vroeger betalen en te Bologna zou een pauselijk gouverneur als vertegenwoordiger van het oppergezag resideren; doch overigens zou er tusschen de Legatien en den Kerkelijken Staat niets gemeens zijn behalve de diplomatieke vertegenwoordiging.

— De *Moniteur de l'Armée*, het dagblad van het Fransche ministerie van oorlog, behelst eenen staat van de zamenstelling van het Fransche leger hetwelk in Italie gebleven is. Daaruit blijkt dat het uit vijf divisien infanterie en eene brigade kavalerie, benevens zes batterijen artillerie, twee kompagnien pontonniers, eene kompagnie van de genie, enz. bestaat.

De sterkte van dit leger wordt op zestig duizend man begroot; en te Parijs wordt verzekerd dat er in de laatste dagen weder troepen uit Frankrijk naar Italie zijn gezonden om het te versterken. Dit is in het oog van sommigen een blijk dat het Fransche gouvernement niet vast op eene minnelijke vereffening der Italiaansche aangelegenheden rekent. Daarentegen is te Parijs het gerucht in omloop geweest, dat Oostenrijk zich eindelijk door Frankrijk had laten bewegen om zijne toestemming tot het houden van een congres ter regeling van Italie's zaken te geven; welk gerucht aan de effectenbeurs eenige rijzing der koersen bewerkte.

— Den 1sten dezer is, de vertegenwoordigende vergadering de Romagna te Bologna zamengekomen. De zitting is door het hoofd van het voorloopig bestuur, den heer *Sipriani*, met eene aanspraak geopend. Hij deelde onder anderen mede, dat de regering, ten einde het land tegen alle aanvallen te beveiligen, een militair verbond met de andere staten van Midden-Italie gesloten had. Verder roemde hij den goeden geest, de ordelievendheid en gematigdheid van de bevolking der Romagna, door haar nu gedurende drie maanden, sedert het vertrek der Oostenrijksche en der Pauselijke overheden, bestendig aan den dag gelegd; daaraan dankte hij de goede vruchten welke de bemoeijingen der regering voortgebragt hadden. Ten slotte noodigde hij de vergadering uit om de leden van het voorloopig bestuur in hunne tijdelijke ambtsbetrekking te bevestigen en hen vooreerst met de uitoefening van het hoog gezag te belasten.

In de vertegenwoordigende vergadering van de Romagna is, den dag na hare opening, door eenige leden een voorstel gedaan, strekkende om het wereldlijke gezag van den Paus over dat gedeelte van den Kerkelijken Staat vervallen te verklaren. De vergadering heeft besloten hetzelve in overweging te nemen.

— Brieven uit Rome van 27 laatstleden zeggen, dat de Paus sedert eenige dagen ongesteld was en voor de eerste maal na zijne troonsbestijging de Vesper op den Sint *Lodewijksdag* in de Fransche Kapel niet had kunnen bijwonen, waar een twintigtal Kardinalen verschenen, om den luister van het feest te verhoogen. Behalve aan sedert langen tijd in het ligchaam opgehoopte ziektestoffen, schreef men de ongesteldheid des H. Vaders aan de zorgen toe, welke de gebeurtenissen te Bologna hem billijk veroorzaken.

— Berigten uit Madrid van den 1 dezer melden, dat de onderhandelingen met Rome ten einde zijn gebragt en dat de grondslagen der schikking reeds zijn opgemaakt. — Den 31sten Julij is de spoorweg van Sevilla naar Cadix, voor het eerst langs de geheele linie bereden; de afstand werd in den tijd van vier uren afgelegd. Aan alle stations werd de trein door de bevolking met geestdrift begroet.

Duitschland.

FRANKFORT, den 4den September.

Te Berlijn loopt het gerucht dat de britsche gezant aldaar, lord *Blomfield*, de boekerij van wijlen den heer von *Humboldt*, welke deze aan zijnen kamerdienaar bij uiterste wilsbeschikking had vermaakt, van hem voor 40,000 thl heeft gekocht. Of deze koop had plaats gehad voor rekening van bijzondere personen of wel voor de Britsche regering, was niet bekend.

Den 1sten dezer zijn te Weenen twee keizerlijke verordeningen openbaar gemaakt, welke bijgedragen hebben om diegenen gerust te stellen, die aan de duurzaamheid van den onlangs gesloten vrede twijfelden. De eerste daarvan bepaalt »uit aanmerking van de tegenwoordige omstan-

digheden en van het groot aantal staf- en hoofdofficieren, die ten gevolge van de vermindering des legers gemist kunnen worden" dat, aan vele staf- en hoofdofficieren, die een langer verlof verzoeken, hetzelve voor zes maanden met genot van halve bezoldiging, en voor een jaar zonder bezoldiging kan worden verleend. Bij de tweede verordening worden het eerste en tweede leger van den voet van oorlog tot den staat van marschvaardigheid, en alle overige troepen tot den voet van vrede teruggebragt. Deze maatregelen zullen ook eene aanmerkelijke vermindering van uitgaven ten gevolge hebben.

— De *Wiener Zeitung*, het officiele blad van het Oostenrijksch gouvernement, wederspreekt in zijn niet-officieel aanhangsel de verontrustende geruchten betreffende den gang der beraadslagingen te Zurich. Het blad zegt hoop te hebben dat de werkzaamheden der Züricher conferentie tot een goed einde zullen leiden; het beschouwt de voortdurende tegenwoordigheid eener Fransche legerafdeeling in Italie niet als een voorbode van nieuwe oneenigheden tusschen de mogendheden, maar als een waarborg voor het behoud van orde en rust in Italie.

— De witte jassen van het Oostenrijksche leger zullen waarschijnlijk binnen kort afgeschaft worden. Met de verandering der regimenten infanterie van linie van 62 op 80 staat tevens eene geheel nieuwe uniformering der regimenten van linie in verband, en reeds zijn in de afgeloopen week monsters der nieuwe uniform aan den Keizer te Laxenburg voorgesteld. Dientengevolge zouden de 80 genoemde regimenten grijze wapenrokken en grijze broeken bekomen. De wapenrokken worden met roode opslagen bezet en wordt tevens zwart ledergoed ingevoerd.

— Een koopman te Berdiansk, heeft dezer dagen in de Russische dagbladen aangekondigd, dat hij in zijne pakhuizen te Odessa, Nicolaiff en Sewastopol 7,351 ton gegoten ijzer te koop heeft liggen, uitsluitend afkomstig van de projectilen, die na den oorlog in de Krim zijn bijeengezameld. Men kan zich dus een flaauw denkbeeld vormen van de ontzettende hoeveelheid kruid en kogels die bij het beleg van Sewastopol verschoten zijn.

— Woensdag den 24. Aug. woedde een hevig onweder in den omtrek van Graetz in Stiermarken. In 't dorpje Göpfen vonden eenige boeren, die na den storm uitgingen, „in 't bosch onder een boom een meisje als wezenloos zitten." Toen dit kind op de haar gedane vragen slechts met teekenen antwoordde, waren boeren en boerinnen het spoedig eens, dat men met eene tooverheks, eene zendelinge van den duivel te doen had, wier tegenwoordigheid de pas gestilde storm had te weeg gebragt; men bond daarom het kind, en sleepte het met touwen naar het dorp, om het daar te straffen. Reeds werden de steenen bijeengezocht, om het ongelukkig meisje te steenigen, toen de pastoor tusschen beiden kwam, die spoedig zag dat men met een doofstom kind te doen had. Hij gaf dit dadelijk te kennen. Maar hij kon de verdoolde menigte niet tot kalmte brengen; eindelijk bedacht hij iets; hij liet eene schilderij uit de kerk halen, *Maria* met het kind *Jezus* voorstellende; 't kind knielde er dadelijk voor, en hief de handjes ten hemel. Dat kon geene duivelsgezante doen; het kind werd toen spoedig verzorgd; men kwam tot de overtuiging, dat het verdoold was, en, door den storm verschrikt, te ver was afgedwaald; den volgenden dag bragt men 't kind naar hare woonplaats. Tegen de personen, die 't kind eerst zoo wreedaardig voort hadden gesleept is eene regtsvervolging begonnen.

Deze geheele zaak bewijst op nieuw, hoe het met de verlichting in Oostenrijk gaat!

— Gedurende de inderdaad tropische hitte die dezen zomer heerschte, is in Silezie het aantal der hevige onweders, wind- en waterhozen, hagelbuijen enz., en der door de onweders ontstane branden, bij welke niet zelden menschen het leven verloren, zoo ongemeen groot geweest als men zich niet herinnert in verscheiden jaren daar beleefd te hebben.

Engeland.

LONDEN, den 4den September.

De Grootvorst *Konstantijn*, die zich sedert eenige dagen hier bevindt, heeft verscheidene partikuliere werven aan de Theems en andere bezienswaardigheden bezocht.

— Berigten met de Indische mail aangebragt houden o. a. dat de Keizer van Marokko overleden is, en dat te Ceuta ernstige oneenigheden hebben plaats gehad tusschen de Mooren en de Spanjaarden. Bij het voorbijvaren der mailboot voor Tarifa had men op haar geschoten, waarschijnlijk met de bedoeling haar te doen aanleggen, ten einde omtrent die oneenigheden iets naders te vernemen. Zij waren, naar men te Gibraltar zeide, ontstaan door het plaatsen eener borstwering op een punt, waar op de Mooren den Spanjaarden het regt betwisten.

— Den 2den Junij jl. heeft de *Sir Charles Napier*, een Engelsch schip, op zijne reis met eene lading rijst van Rangoon naar Engeland, op 4° N.Br. en 93° W.L. schipbreuk geleden, en voor Acheen zonk die bodem van 341 ton. De kapitein en zijne vrouw, benevens de bemanning redden zich in de booten, doch waren op zee aan verscheidene gevaren blootgesteld, waaronder eene vervolging der inboorlingen niet het minste was. De aan den dood ontsnapte schipbreukelingen vielen in handen van zeeroovers. Kapitein *Berton*, van het Fransche schip *Melanie*, de rampen der ongelukkige reizigers vernomen hebbende, verloste hen uit handen hunner vijanden en bragt hen naar Acheen. Daar begaven zij zich aan boord van de *Melanie*, waar de vrouw van den Engelschen kapitein den 22sten Junij een kind ter wereld bragt, dat slechts eenige uren leefde; zij zelve overleed den 30sten; vijf dagen vroeger was haar man, kapitein *Balville*, aan de gevolgen van uitputting en doorgestane rampen bezweken.

— In de *New-Yorker Handelszeitung* leest men het volgende:

„De onvermoeide Hollanders bouwen eene haven aan de monding van Black-rivier aan het meer van Michigan, met eene hun eigene energie en goed gevolg. Zij hebben reeds zeer welgebouwde havendammen, over een uitgestrektheid van 300 voet, aan weerszijden van de monding der rivier gebouwd en zullen die in den loop van den zomer nog 300 voet verder uitbreiden, tot eene diepte van 10 voet. In het aanstaande voorjaar zijn zij voornemens die dammen nog 400 voet verder in het meer vooruit te schuiven; de stroom zal alsdan eene diepte van 10 à 14 voet van de werven bij de plaats aan Black-see tot aan het meer van Michigan hebben, en eene der beste havens aan de bovenmeeren zijn. De aankomst der eerste stoombooten veroorzaakte groote vreugde."

Belgie.

BRUSSEL, den 6den September.

Bij den Senaat is rapport uitgebragt over het voorstel der regering tot versterking van Antwerpen. De met het voorbereidend onderzoek belaste commissie heeft zich met de voordragt vereenigd, doch geenszins eenstemmig; negen leden stemden voor, een één tegen, terwijl vijf zich buiten stemming hielden. Daar het gouvernement de afdoening der zaak zoo veel mogelijk wenscht te bespoedigen, moet heden reeds de openbare beraadslaging bij den Senaat aanvangen. Dat het wets-ontwerp door de wijze, waarop het bij de Kamer van Vertegenwoordigers is doorgegaan, niet aan populariteit gewonnen heeft, is op te maken uit de petitien welke daartegen bij den Senaat inkomen.

De Senaat heeft in zijne zitting van heden art. 1 van het wetsontwerp betreffende de verdedigingswerken van Antwerpen aangenomen met 34 tegen 15 stemmen, terwijl 4 leden zich van de stemming onthielden.

— Koning *Leopold* is van hier naar Duitschland vertrokken en zou zich naar zijne villa aan het meer Como begeven. — Volgens andere berigten zou hij eerstdaags eene zamenkomst te Biarritz met Keizer *Napoleon* hebben.

Nederlanden.

BREDA, den 7den September.

Openbare vergadering van den 3. September 1859. Tegenwoordig de heeren: *van Mierlo*, *Kerstens*, *Kuppens*, *van der Burgh*, *van de Goorbergh*, *van Alphen*, *van der Hoeven*, *Ingenhousz*, *Rens*, *van Mens*, *Loonen*, *de Roy* en *Mastboom*, voorzitter.

De Notulen van den 13. Augustus 1859 goedgekeurd.

A. De ingekomen geloofsbrieven van de heeren *de Roy*, *van Mierlo*, *Kerstens* en *Kuppens* onderzocht en in orde bevonden zijnde, worden gemelde heeren als nieuw gekozen leden van dien Raad toegelaten, zullende hunne installatie later plaats hebben.

B Mededeeling van ingekomen stukken:

1. Missive van het Gemeentebestuur van Ginneken en Bavel, voorstellende om aan den opzigter *A. Pieterse*, voor het houden van toezigt op het onderhoud van den gemeenschappelijken Grind- en Klinkerweg naar de Belgische grenzen, toe te kennen eene belooning van *f* 15 's jaars, in te gaan met 1. Januarij 1860. — Daarin wordt berust.
2. Adres van *C. F. Hagen*, Sergeant bij de K. M. A., verzoekende om zijnen aanslag in den Hoofdelijken Omslag over 1859 van *f* 1,50 te verminderen op 75 cent. — Daaraan gevolg geven, als zijnde de aanslag abusivelijk op *f* 1,50 vastgesteld.
3. Missive van den Commissaris des Konings in N. B., betrekkelijk het verleenen eener geldelijke bijdrage van wege de Gemeente in den aanleg van den Zuider-Spoorweg. — Circuleren.
4. Missive van den Commissaris des Konings in N. B., geleidende eene order van betaling van *f* 480.— wegens subsidie aan het Stads Teeken-Instituut over 1859. — Informatie.

C. Overlegging der begrooting dezer gemeente en van die der schutterij, beide voor 1860. — Ter visie.

D. De heer *Loonen*, *Czn.* wordt benoemd om de functien van tijdelijken ambtenaar van den Burgerlijken Stand waar te nemen, in plaats van de heeren *de Roy* en *van Mierlo*, die ten gevolge hunner aftreding als zoodanig niet kunnen blijven fungeren.

E. Besloten om in de benoodigde brandstoffen ten dienste van het Gemeentehuis en de Teeken- en Armenscholen te voorzien bij onderhandsche levering, behalve de te gebruiken coaks.

F. Overlegging door den heer *Rens*, eener ontwerp-instructie voor den deskundige, belast met het geneeskundig onderzoek der publieke vrouwen.

Bij Koninklijk besluit van den 1sten dezer, n° 51, is, met ingang van den 1sten October aanstaande, benoemd tot secretaris-generaal bij het Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst, enz. de heer *A. van Heel*, thans hoofdcommies bij dat departement.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 19den Augustus 1859, n°. 78, goedgevonden, aan den heer *H. Jansen*, chef van het bureau bij de directie der artillerie-, stapel- en constructie-magazijn te Delft, met ultimo September aanstaande een eervol ontslag uit die betrekking te verleenen, onder toekenning van wachtgeld.

— De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* zegt „uit goede bron te vernemen, dat de regering in deze maand bij de Tweede Kamer zal indienen een omgewerkt spoorwegplan, zoo wel voor 't Noorden als voor 't Zuiden. — een plan dat aller wenschen zal trachten te bevredigen."

— H. M. de Koningin, vergezeld van den jeugdigen Prins *Alexander*, is Maandag ochtend vroegtijdig per extra spoortrein van 's Hage naar Rotterdam vertrokken, om van daar verder naar Stuttgardt door te reizen.

— De ministers van binnenlandsche zaken en van oorlog hebben bepaald, om de gewone jaarlijksche inspectie in October over de verlofgangers der nationale militie dit jaar achterwege te laten, omdat de miliciens der ligtingen van 1856 en 1857 kortelings onder de wapenen zijn geweest en die der ligting van 1855 in gewone omstandigheden in 't begin des volgenden jaars zullen ontslagen worden.

— Z. M. heeft nader bepaald dat de manschappen van de wapens der infanterie en het bataillon mineurs en sappeurs, welke van het leger hier te Lande zich met eene nieuwe verbindtenis voor den tijd van zes jaren aan de koloniale dienst verbinden, ƒ 120, en de onderofficieren, korporaals en manschappen van het wapen der artillerie, alsmede de manschappen van het wapen der kavallerie, ƒ 150 premie zullen genieten.

— Het oorlogs-materieel van het 5de regement dragonders (Limburgsch Bondscontingent), dat zich thans op voet van vrede bevindt, is weder in de magazijnen te Woerden ingeleverd.

— Men meldt dat het 4de reg. dragonders in het volgend jaaar weder te 's Hage in garnizoen zal komen, en alsdan als huzaren zal worden georganiseerd.

— Z. M. heeft tot ridder van de Eikenkroon benoemd den heer *J. Eduard Stumpff*, en wel bij gelegenheid van zijn 25jarig directeurschap van zijn muziekkorps.

— Bij Z. M. besluit zijn, met ingang van den 16den dezer, benoemd tot adelborsten der 1ste klasse bij de Nederlandsche zeemagt de navolgende adelborsten der 2de klasse bij het Koninklijk instituut voor de marine te Willemsoord: L. A. Walaardt Sacré, F. K. Engelbrecht, J. E. C. Coster van Voorhout, H. A. Sirks, W. J. H. de Kanter, E. H. E. van Woelderen, J. P. Hovy, J. C. Commys, M. Rochussen, P. M. Cochius, G. I. Eck, P. Craus, J. F. M. Lange, F. J. Stokhuyzen, H. Quispel, jhr. S. F. T. de Vaynes de Brakell, P. J. Zaal, M. A. Medenbach, R. Wymans, A. de Bruyne, T. Spree, J. Vriemoet Drabbe, A. R. A. von Bihl, H. A. de Smit van den Broecke, M. J. C. Lucardie, R. E. van der Loeff, L. M. L. de Haan en L. A. Dittlof Tjassens.

— De ziektegevallen onder het garnizoen van 's Hage zijn zoo talrijk, dat eergisteren ruim honderd vijftig manschappen ter verpleging zijn gezonden, en een zestigtal nieuwe zieken in het hospitaal zijn opgenomen.

— De hoofdwacht op de Grootemarkt te Groningen is niet meer door militairen bezet en derhalve gesloten; door het gering aantal dienstdoende militairen en het groot aantal zieken van het garnizoen, ten bedrage van ongeveer 150 man, heeft men dezen belangrijken wachtpost moeten intrekken, naardien Groningen, eene der grootste vestingen, bijna van garnizoen ontbloot is.

— In den *Nieuwen Noordbrabander* leest men:

« De Vergadering der Afdeeling 's Hertogenbosch van de Noordbrabandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid op aanstaanden Dingsdag avond belooft zeer belangrijk te zijn. Op die vergadering zal onder anderen verslag worden uitgebragt door de heeren *H. Berail* te St. M. Gestel en *A. van den Abeelen* te Haaren van hunne reis naar *Winschoten*, als afgevaardigden der Maatschappij naar het XIVde Landhuishoudkundig Congres; tevens zal alsdan eene beslissing genomen worden omtrent het al of niet houden van eene Tentoonstelling van Landbouw enz. alhier van wege de Maatschappij in het jaar 1860; en eindelijk zal worden overgegaan tot de benoeming van eenen vice-president der Afdeeling ter vervanging van den heer *R. J. Klein*, die wegens verandering van woonplaats zijne benoeming tot die betrekking niet heeft kunnen aanvaarden. Wij twijfelen niet, of de belangrijkheid der te behandelen punten zal de meeste leden tot het bijwonen dier vergadering uitlokken."

— In de gemeente Chaam heeft zich de navolgende niet onbelangrijke zaak voorgedaan. De hoofdonderwijzer der openbare school aldaar, een allezins achtenswaardig man, werd eenigen tijd geleden door den raad dier gemeente uit zijne betrekking ontslagen, op grond, dat het onderwijs op zijne school niet voldoende was. De plaatselijke schoolcommissie vond echter het onderwijs goed en wendde bij den raad pogingen aan tot intrekking van het besluit, doch zonder eenig gunstig gevolg. Daarop volgde een onderzoek in loco, eerst door den district-schoolopziener, daarna door den inspecteur van het lager onderwijs in Noordbrabant, welke ambtenaren over het onderwijs op de openbare school hunne goedkeuring te kennen gaven, en den raad, doch zonder eenig resultaat, tot intrekking van zijn besluit aanspoorden. Thans verneemt men, dat gedeputeerde staten van Noordbrabant den raad hebben aangeschreven, onmiddellijk tot de intrekking van zijn genomen besluit over te gaan, daar het anders ter vernietiging aan Z. M. den Koning zal worden voorgedragen.

— Uit Middelburg wordt van den 1sten dezer het volgende geschreven:

»Dat het ernstig gemeend is met de verbetering der haven op deze stad blijkt uit de heden gehouden aanbesteding van het leggen van 3000 vierk. ellen rijsbeslag, met de bijlevering van 360 lasten afval van Vilvoordschen steen, en het vernieuwen van 40,000 vierk. ellen kramwerk aan de dijken, welk laatste met nog ruim 10,000 vierk. ellen staat vermeerderd te worden.

»Aan de verwezenlijking van den Zeeuwschen spoorweg, en dien ten gevolge naar eene gunstiger voordragt door de Hooge Regering deswege, wordt voortdurend ijverig en krachtdadig gearbeid."

— Het beheer der Maatschappij van Weldadigheid heeft ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat de scheiding tusschen de gestichten te Ommerschans en te Veenhuizen van de gewone Kolonien (waaronder Wateren) ingaat den 15 dezen, en dat met dien dag het bestuur der gestichten overgaat op Z. Exc. den [illegible] Binnenlandsche Zaken, en dat der gewone Koloniën op heeren Commissarissen der Maatschappij van Weldadigheid, wier voorzitter is de heer jhr. *R. van Andringa de Kempenaer*, op Jagtlust, bij Oudeschoot, en secretaris de heer jhr. *de la Bassecour Caan*, te 's Gravenhage.

— Eenige hoogleeraren der Groninger hoogeschool hebben zich, met voorkennis van den senaat, tot den minister van binnenlandsche zaken gewend met opzettelijke en uitvoerige ontwikkeling en betoog, dat voortaan vrijer gebruik der Nederlandsche taal voor allerlei wetenschappelijke mededeelingen en werkzaamheden aan onze akademiën dient plaats te hebben, en dit wel vereenigd met krachtige handhaving van de studie der oude letterkunde, ter voorbereiding voor en ter beoefening aan die hoogeschool.

— Eergisteren is te 's Hage overleden de heer mr. *H. J. H. Modderman*, geboren te Groningen 21 April 1796, ridder der orde van den Nederlandsche Leeuw, vroeger lid der Tweede Kamer en laatstelijk raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden.

— De *British and Foreign anti-Slaverny-Society*, heeft aan de Koningin een adres ingezonden, waarin zij opkomt tegen de bezwaren, door Britsche slavenhouders in Suriname aan Z. M. kenbaar gemaakt, tegen de hoofdbeginselen der wet op de afschaffing der slavernij in onze kolonien. Onder betuiging van diep leedwezen dat er nog Britsche onderdanen gevonden worden die de afschaffing der slavernij zouden willen belemmeren, trekt het commité in zijn adres hoofdzakelijk te velde tegen de bewering dat de vrijgemaakte negers niet zullen willen werken. In Britsch West-Indie is het tegendeel gebleken. Het committé is verder van oordeel, dat de Britsche slavenhouders volstrekt geen regt hebben op hoogere vergoeding dan de Nederlandsche. In beginsel is het committé tegen alle vergoeding; moest die iemand verleend worden, het ware den slaaf. Wordt echter al vergoeding verleend, dan kunnen toch Britsche slavenhouders in Suriname niet in eene exceptioneel bevoorregte categorie worden geplaatst. Deze meening wordt bij het committé versterkt door de woorden, door lord *Malmesbury* zelven, ter gelegenheid van de indiening van het adres der Britsche slavenhouders aan de Nederlandsche regering tot den Britschen gezant aan ons hof gerigt, en hierop nederkomende, dat de Britsche regering geen sympathie koestert voor Britsche onderdanen die in vreemde landen slaven bezitten, en de vrijverklaring van zooveel gewigt acht voor het menschdom, dat, wel verre van eenigen maatregel tot emancipatie in den weg te staan, zij geene vergoeding wil eischen voor verliezen door Britsche onderdanen dien ten gevolge geleden; dat verder het eenige wat zij voor hen wilde doen was, te verlangen dat zij in zoodanige gevallen behandeld worden op gelijken voet als de burgers van het land waar de emancipatie geschiedt. — Na ook de overige punten van het adres der Britsche slavenhouders wederlegd te hebben, zoodat z. i. geen billijke grond door hen kan worden aangevoerd om de afschaffing der slavernij te bemoeijelijken, besluit het commité met den wensch, dat de pogingen der regering in deze gelukkig mogen slagen en met den goddelijken zegen bekroond worden.

Door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië is, onder dagteekening van 6 Julij 1859, afgekondigd de onderstaande ordonnantie.

»IN NAAM DES KONINGS!

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië;

Den Raad van Nederlandsch Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Dat Hij,

in aanmerking nemende:

dat het der Regering gebleken is, dat in de laatste jaren vele ingezetenen van Java en andere eilanden, behoorende tot Nederlandsch Indië, hunne woonplaatsen verlaten, met het doel of onder voorwendsel om zich naar de, volgens hunne belijdenis, heilige plaatsen van Mekka en Medina te begeven, zonder van voldoende middelen tot het doen der heen- en terugreis voorzien te zijn, of voor de verzorging van hunne achterblijvende gezinnen, gedurende hunne afwezigheid, maatregelen genomen te hebben;

dat het gevolg daarvan is, dat vele welgezinden onder weg van kommer en gebrek omkomen, terwijl hunne betrekkingen in ellende blijven verkeeren, en anderen terugkomen, zich den naam van *hadji* aanmatigende en daarvan de kleederdragt aannemende, zonder ooit de heilige plaatsen te hebben bezocht;

dat uit een opzettelijke daartoe ingesteld onderzoek is gebleken, dat van 18,985 personen, aan welke in de laatste zes jaren passen naar Mekka zijn uitgereikt, slechts 5594 zijn teruggekeerd, van welke laatsten een niet onaanzienlijk getal vermoed wordt nimmer Mekka te hebben bereikt;

dat deze toestand, welke aan vele regenten en hoofden en andere achtingwaardige Mohammedanen ergernis geeft, dringend voorziening eischt;

een willende maatregelen van voorziening ter zake nemen;

lettende op de artt. 20, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indië,

heeft goedgevonden en verstaan;

Art. 1. Ieder, hetzij man of vrouw, behoorende tot de inheemsche bevolking onder het gezag der Nederlandsch-Indische Regering, die zich ter bedevaart naar Mekka wenscht te begeven, blijft gehouden zich bij het bestuur van het gewest zijner woning te voorzien van een reispas.

Art. 2. Deze passen moeten worden aangevraagd door tusschenkomst van de betrokken regenten, of bij ontstentenis van dezen, van zoodanige hoofden als de regenten vervangen. Geene passen worden verleend dan op hunne voordragt en verklaring, dat de aanvragers om passen de middelen bezitten voor de heen- en terugreis, en behoorlijk hebben voorzien in het onderhoud hunner achterblijvende betrekkingen gedurende hunne afwezigheid.

Art. 3. Wanneer de houder van eenen pas naar Mekka op plaatsen komt, waar een Nederlandsch consul of consulair agent gevestigd is, is hij verpligt dien aan denzelve ter visa aan te bieden.

Art. 4. De van de reis teruggekeerde personen zijn gehouden bij hunne terugkomst in Nederlandsch Indie zich onverwijld aan te melden bij het bestuur der plaats hunner eerste aankomst en daar te doen afteekenen den aan hen verleenden reispas, welke alsdan geldig zal zijn voor de verdere reis naar de plaats hunner bestemming.

Daar aangekomen zijnde, moeten zij zich onverwijld aanmelden bij het gewestelijk bestuur, waarvan, zoomede van hunne terugkomst, op den pas, die in hun bezit wordt gelaten, aanteekening wordt gehouden.

Art. 5. De van de bedevaart naar Mekka teruggekeerde personen zullen zich voorts aanmelden bij den regent, of het dezen vervangende inlandsche hoofd, binnen wiens ressort hunne woonplaats gelegen is, en zal deze, in tegenwoordigheid van eenen priester en des geraden geacht ook van eenen achtingwaardigen *hadji*, zich door ondervraging overtuigen, of de teruggekeerde werkelijk de heilige plaatsen heeft bezocht, en bij bevinding dat dit zóó is, hem daarvan een certificaat uitreiken, door de bij het onderzoek aanwezigen en den belanghebbende mede onderteekend, waarvan door den regent wordt kennis gegeven aan het hoofd van het gewestelijk bestuur.

Zij die bij dit onderzoek blijken Mekka niet te zullen hebben bezocht, bekomen geen certificaat en mogen niet dragen de voor *hadjis* bestemde kleeding, op straffe eener boete van *f* 25 tot *f* 100 voor elke overtreding.

Gelijke straf is van toepassing op hen die in verzuim zijn gebleven bij hun vertrek naar Mekka een reispas te ligten, zoomede op het verzuimen van het bepaalde bij de artt. 3 en 4.

Art. 6. Van de voor bedevaartreizen naar Mekka verleende reispassen worden door de hoofden van gewestelijke besturen aangehouden afzonderlijke registers, volgens het aan deze ordonnantie gehecht model, waarin ook aanteekening wordt gehouden van de teruggekeerde bedevaartgangers.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwendde, zal deze in het *Staatsblad van Nederlandsch Indie* geplaatst, en voor zoo veel noodig in de inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lagere collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zoo veel hen aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Batavia, den 6den Julij 1859.

CH. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,

A. LOUDON."

SPOORWEG ANTWERPEN-ROTTERDAM.

Vertrek van Rotterdam 10 u. 15 m.; 3 u.

» » Dordrecht naar Rotterdam 10 u. 40 m.; 3 u. 20 m.

» » Breda naar Antwerpen en Rotterdam 6 u. 50 m.; 12 u. 35 m.; 5 u. 20 m. (het laatste alleen naar Antwerpen en Moerdijk).

» » Antwerpen naar Breda en Rotterdam 7 u. 45 m.; 12 u. 20 m.; 5 u. 25 m. (het laatste alleen naar Breda en Moerdijk).

GRAANMARKT.

AMSTERDAM den 5 September

Poolsche TARWE in geringe kwaliteit wat lager afgegeven, andere soorten flaauw en bijna niet in omgegaan; 129 ℔ witbt. Poolsche *f* 312; 132 ℔ dito *f* 320; 127 ℔ j. b. dito *f* 275; 129 ℔ ger. dito *f* 253 bij partij; 126 ℔ ger. roodb. dito *f* 235; 127 ℔ j. Friesche *f* 250.

Ongedr. ROGGE prijshoudend, met meer handel, gedr. alleen bij gerijven gedaan; 125, 128 ℔ Pruis. *f* 180, *f* 186; 119 ℔ Odessa *f* 163; 117, 118 ℔ Petersb. *f* 160, *f* 164.

KOOLZAAD onveranderd; Friesch 53 P. vl.; Rubs in Sept. $53\frac{1}{2}$ P. vl.; op 9 vat in October $56\frac{1}{2}$ P. vl.

BOEKWEIT tot vorige prijzen verkocht: 120 ℔ Holst. *f* 172 a/d. Zaan; 118 ℔ dito *f* 166; 115 ℔ Sleeswijk *f* 145; 123 ℔ Vlaams *f* 165.

LIJNZAAD onveranderd; 118, 119 ℔ Friesch *f* 315.

RAAPOLIE dadelijk en op levering hooger betaald; op 6/w. *f* $35\frac{1}{4}$; Vlieg. *f* 34; Bombay *f* 33; Oct. *f* $33\frac{3}{4}$ à *f* 34 à *f* $33\frac{3}{4}$; Nov. *f* 34; Dec. *f* $34\frac{1}{4}$; Mei *f* 35 à $\frac{1}{4}$—$35\frac{1}{4}$.

LIJNOLIE dadelijk en op levering nagenoeg onveranderd; op 6/w. *f* $34\frac{1}{4}$; Vlieg. *f* 33; Oct. *f* $32\frac{3}{4}$; Nov. *f* 33; Dec. *f* $32\frac{3}{4}$.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* $37\frac{1}{2}$; Vlieg. *f* $36\frac{1}{4}$.

RAAPKOEKEN *f* 60 à *f* 66.

LIJNKOEKEN *f* $8\frac{1}{2}$ à *f* 11.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van den 6 September 1859.

Het Nederl. Mudde Tarwe Nieuwe	van *f* 6,00	tot *f*	8,50.
Het dito dito Oude witte Tarwe	» 7,00	» »	9,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» 5,80	» »	6,30.
Het dito dito Rogge Oude	» [illegible]	» »	6,00.
Het dito dito Boekweit Oude	» 5,50	» »	5,80.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» 0,00	» »	0,00.
Een dito pond Boter	» 0,98	» »	1,00.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» 1,40	» »	1,70.
Het 1000 Eiken Telhout	» 4,10	» »	4,25.
Het 1000 Doof Hout			2,75.
De kar Spaanders			1,10.
De » Struiken			4,50.
De 100 Mutsaards	van *f* 3,50	tot »	4,00.

239e STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

5e Trekking. No. 16492, *f* 50,000; No. 16647, *f* 25,000; No. 821, *f* 1000

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (6 *September*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$; 3 pCt. $77\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; 4 pCt. $98\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$; Handelmaats. 129; Rusland 5 pCt. $105\frac{1}{2}$; dito 1828—29 103; 4 pCt. 1840 $85\frac{1}{4}$; dito 1855 $104\frac{3}{8}$; Spanje 1 pCt. $33\frac{7}{8}$, $34\frac{1}{8}$; 3 pCt. Binnenl. $42\frac{1}{4}$, $43\frac{5}{16}$; Portugezen 3 pCt. te Londen 45; Oostenrijk Metall. 5 pCt. 59 $\frac{1}{16}$, 59; Zilver Nat. 5 pCt. 63 $\frac{5}{16}$, 63; Zilver 1849—54 $76\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $34\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$.

Advertentien.

*** Alle degenen welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den boedel of nalatenschap van wijlen Vrouwe F. C. E. E. ALTING SIBERG, Douairière van den HoogWelgeb. Heer Jonkhr. C. J. VAN DER DOES, gewoond hebbende te *Oosterhout*, en aldaar op den 13. Augustus jl. overleden, gelieven daarvan uiterlijk voor den 10. October aanstaande opgave of betaling te doen met *franco* Brieven bij den Heer J. A. VAN DEN OUWELANT te *Oosterhout*, en ten Kantore van den Notaris VAN DER MEER te *Raamsdonk*.

*** De Notaris D. P. BEAUSAR, gevestigd te *Oudenbosch*, zal, voor de Weduwe N. P. VAN DEN BROEK en hare Kinderen, op *Dingsdag den 13. September* 1859, des avonds ten 6 ure, ten Herberge van J. ROELS, te *Etten*, publiek finaal *VERKOOPEN*, als daartoe benoemd door de Arrondissements-Regtbank te *Breda*:

Eene **STEDE**, bestaande in eene **HUIZING, SCHUUR, TUIN** en **ERVE** met schoone **BOUW-** en **WEILANDEN**, annex elkander gelegen, op den *Bremberg* en *Leursche Beemden* onder *Etten*, groot te zamen 11 bunders, 60 roeden, 86 ellen.

De Gebouwen te aanvaarden met 1 Mei 1860, de Bouw- en Weilanden met 11 November 1859 en 1860.

COCOSZEEP.

Deze ZEEP schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot stuk voor 15 Cent.

Bij het wasschen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, doet zij, van eene zuivere en minder scherpe loog bereid, de kleuren minder aan en maakt de wol niet hard.

De goede echte soort van het VERKOOPHUIS heeft den naam H. KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op het Etiquet. Zij onderscheidt zich bovendien van de nagemaakte soorten door hare witte en doorschijnende kleur, door droogte en hardheid in het gevoel. De nagemaakte gelijken in kleur en gevoel veel op eene Vetkaars.

Wij verzoeken de Depôthouders instantelijk hunne kalanten op deze bijzonderheden opmerkzaam te maken.

Het PERSISCH INSECTENPOEDER doodt oogenblikkelijk Weegluizen, Vlooijen, Motten, Bladluizen, Mieren en alle andere ongedierten. Wij verkoopen het in zakjes voor 30 Cents.

PORTMAN'SCHE POLITOER of WRIJFWAS met gebruiksaanwijzing. Het Fleschje kost 15 Cents.

BRABäNDERS CHOCOLADE-KOEKJES met wormafdrijvende zelfstandigheden, zijn uitmuntend in hunne werking en worden gaarne door de Kinderen genomen.

De Geneesheeren *Beijer*, *Geerling*, *Hopman* en *Fahrmeister* hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van. Zij kosten 40 Cents het doosje.

Het gunstig bekende SCHUMACHER'S POETSPOEDER, dat het spoedigst en op de gemakkelijkste wijze het Metaal schoonmaakt, is weder voorhanden.

VLIEGENLIJM, om vliegen te vangen, het Fleschje 20 Cents.

BRABäNDERS STIJFSELGLANS doet het ijzer glad en gemakkelijk over het goed heenloopen en het goed krijgt een mooijen glans. Een zakje kost 15 Cents.

De nieuwe MINERALE LIJM is kleurloos, doorschijnend als glas en hecht het gebroken voorwerp, hetzij van Porcelein, Glas, Hout, Marmer, IJzer of ander Metaal zoo stevig aan elkander, dat het eer op eene andere plaats, dan op de gelijmde breuk zal breken. Een Fleschje kost 30 Cents.

Het VLEKKENWATER neemt alle mogelijke vetvlekken weg uit Zijden, Wollen en andere Stoffen, zonder de kleuren in het minst te veranderen. Prijs per Flacon 40 Cents, groote Flesch *f* 1.—.

Amsterdam, Verkoophuis.	Leur, L. van der Bergh.
Breda, Wed. Wiercx Folla.	Oosterhout, Gebr. Driessen.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
» P. F. Appelboom, Apoth.	Steenbergen, W. v. d. Kar.
Eindhoven, A. Beguin.	Tilburg, C. H. Domhoff.
Helmond, A. H. Martini.	Tholen, P. J. Maas.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.	Waalwijk, F. v. d. Klokken.

En in de andere Steden in de bekende Depôts.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.